

Høringsnotat

Sivilavdelingen

Dato: 4. september 2023

Saksnr: 22/3632

Høringsfrist: 17. oktober 2023

Tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret for Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

1 Høringsnotatets hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet sender på høring forslag om å gi Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker (Gjenopptakelseskommisjonen) tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret.

Forslaget skal sikre Gjenopptakelseskommisjonen hjemmelsgrunnlag for å innhente opplysninger i Folkeregisteret uten hinder av lovbestemt taushetsplikt. Departementet foreslår at slik hjemmel inntas i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven).

2 Bakgrunnen for forslaget

Bakgrunnen for forslaget er at det følger av folkeregisterloven at offentlige myndigheter må ha hjemmel i lov for å kunne innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, jf. lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folkeregisterloven) § 10-2 første ledd.

I forarbeidene til folkeregisterloven uttales det at de som trenger taushetsbelagt informasjon fra Folkeregisteret, selv er nærmest til å begrunne behovet og sikre nødvendig lovhjemmel, jf. Prop. 164 L (2015-2016) Lov om folkeregistrering, punkt 18.4.4 der det uttales:

«Offentlige myndigheter og virksomheter og private virksomheter som har behov for å få utlevert taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret, må kunne vise til hjemmel i «egen» lov for å få tilgang til slike opplysninger. Den etat eller virksomhet som trenger taushetsbelagt informasjon fra Folkeregisteret, er selv nærmest til å begrunne behovet for det, og bør være ansvarlig for å sikre nødvendig lovhjemmel for det».

Gjenopptakelseskommisjonen avgjør om en domfelt med en rettskraftig dom skal få saken sin behandlet på ny av retten.

Gjenopptakelseskommisjonen har selv uttrykt at de har behov for en hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret. Uten en slik hjemmel vil blant annet registreringsdatoer og navn på den registrertes foreldre, ektefelle og barn ikke fremkomme i søket. Slike opplysninger kan være sentrale for kommisjonen når den skal utrede og vurdere saker. Opplysningene er således

nødvendige for at sakene skal bli så godt opplyst som mulig, og for at kommisjonen skal kunne utføre sitt samfunnsoppdrag.

3 Gjeldende rett

3.1 Straffeprosessloven

Straffeprosessloven kapittel 27 regulerer gjenåpning av straffesaker. Av § 398 første ledd fremgår det at kommisjonen har plikt til selv å sørge for at saken er så godt opplyst som mulig, og at den kan innhente opplysninger på den måten kommisjonen anser som hensiktsmessig.

3.2 Folkeregisterloven

I folkeregisterloven skilles det mellom utlevering av taushetsbelagte opplysninger og utlevering av opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt. Etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd kan offentlige myndigheter og virksomheter få utlevert opplysninger som ikke er taushetsbelagte. Dersom den offentlige myndigheten eller virksomheten ønsker å få utlevert taushetsbelagte opplysninger er det nødvendig med hjemmel i lov, jf. § 10-2 første ledd.

Gjenopptakelseskommisjonen har per i dag ikke en slik hjemmel for å innhente taushetsbelagte opplysninger i tilknytning til deres saksbehandling.

3.3 Personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR)

Lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger gjennomfører GDPR i norsk rett. Forordningens artikkel 6 nr. 1 bokstav a til e oppstiller mulige grunnlag for behandling av personopplysninger (behandlingsgrunnlag) for offentlig myndighet. Behandling av personopplysninger er kun lovlig der det foreligger et slikt behandlingsgrunnlag.

Et mulig behandlingsgrunnlag er at «behandlingen er nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige», jf. artikkel 6 nr. 1 bokstav c. Av artikkel 6 nr. 3 fremgår det videre at behandlingsgrunnlaget etter artikkel 6 nr. 1 bokstav c «skal fastsettes i (...) medlemsstatens nasjonale rett som den behandlingsansvarlige er underlagt». Artikkel 6 nr. 1 bokstav c kan altså ikke alene utgjøre behandlingsgrunnlaget for personopplysninger, men må suppleres av hjemmel i nasjonal rett.

Det må følgelig foreligge en supplerende hjemmel i norsk rett for Gjenopptakelseskommisjonens behandling av personopplysninger uten hinder av lovbestemt taushetsplikt.

4 Departementets vurderinger og forslag

Departementet deler Gjenopptakelseskommisjonens vurdering av behovet for tilgang til taushetsbelagte opplysninger i folkeregisteret som ledd i deres saksbehandling. Behovet har sammenheng med kommisjonens lovpålagte plikt til å opplyse saker så godt som mulig. Etter departementets syn har kommisjonen et nødvendig behov for å innhente taushetsbelagte opplysninger i tråd med deres lovpålagte oppgaver.

En rekke andre offentlige myndigheter, som det er naturlig å sammenlikne Gjenopptakelseskommisjonen med i denne sammenhengen – som domstolene og politiet, har hjemler for tilgang til taushetsbelagte opplysninger i folkeregisteret, jf. lov 13. august 1915 nr.5 om domstolene § 63 b og lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet § 29 a.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene innebærer ikke økonomiske og administrative kostnader av betydning.

6 Merknader til lovforslaget

Nytt fjerde ledd i bestemmelsen er ny og gir Kommisjonen for gjenopptakelse for straffesaker hjemmel til, uten hinder av taushetsplikt, å innhente fra folkeregistermyndighetene de opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver etter straffeprosessloven eller andre oppgaver som er fastsatt i lov.

7 Forslag til lovendring

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 398 b nytt fjerde ledd lyde:

Kommisjonen kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente fra folkeregistermyndigheten de opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver etter denne loven eller andre oppgaver som er fastsatt i eller i medhold av lov.